

Bruxelles, 10. rujna 2025.
(OR. en)

12389/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0084 (COD)**

**CODEC 1189
COH 166
SOC 589
ENER 422
ENV 792
CADREFIN 159
PE 52**

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja – ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu (Strasbourg, od 8. do 11. rujna 2025.)

I. UVOD

U skladu s odredbama članka 294. UFEU-a i Zajedničkom izjavom o praktičnim načinima provedbe postupka suodlučivanja¹ uspostavljen je niz neformalnih kontakata između Vijeća, Europskog parlamenta i Komisije s ciljem postizanja dogovora o ovom predmetu u prvom čitanju.

Na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta 7. svibnja 2025. odobren je zahtjev Odbora za regionalni razvoj (REGI) da se postupi u skladu s člankom 170. (hitni postupak).

¹ SL C 145, 30.6.2007., str. 5.

U tom je kontekstu predsjednik Odbora za regionalni razvoj (REGI), Dragoș BENEĂ (S&D, RO), u ime Odbora REGI predstavio kompromisni amandman (amandmani broj 77 i 78) na navedeni prijedlog uredbe, za koji je izradio nacrt izvješća. O tom je amandmanu postignut dogovor tijekom navedenih neformalnih kontakata. Osim toga, Klub Ljevice podnio je dva amandmana (amandmani broj 79 i 80), Klub zastupnika Zelenih/ESS-a podnio je sedam amandmana (amandmani broj 81 i 83 – 88) i Klub zastupnika Renew Europe podnio je tri amandmana (amandmani broj 82, 89 i 90).

II. GLASOVANJE

Na plenarnoj sjednici 10. rujna 2025. glasovanjem je usvojen kompromisni amandman (amandmani broj 77 i 78) na navedeni prijedlog uredbe. Ostali amandmani nisu usvojeni. Tako izmijenjeni prijedlog Komisije predstavlja stajalište Parlamenta u prvom čitanju, koje je sadržano u njegovoj zakonodavnoj rezoluciji iz Priloga ovom dokumentu².

Stajalište Parlamenta odražava prethodni dogovor institucija. Vijeće bi stoga trebalo moći odobriti stajalište Parlamenta.

Akt bi se tada donio u formulaciji koja odgovara stajalištu Parlamenta.

² Verzija stajališta Parlamenta iz zakonodavne rezolucije označena je kako bi se obilježile promjene nastale na temelju amandmana na prijedlog Komisije. Dodaci tekstu Komisije istaknuti su *podebljanim slovima i kurzivom*. Simbolom „■” označen je izbrisani tekst.

P10_TA(2025)0177

Izmjene Europskog fonda za regionalni razvoj, Kohezijskog fonda i Fonda za pravednu tranziciju u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 10. rujna 2025. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja (COM(2025)0123 – C10-0063/2025 – 2025/0084(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2025)0123),
- uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članke 175., 177., 178. i 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C10-0063/2025),
- uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir proračunsku procjenu koju je donio Odbor za proračune,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 29. travnja 2025.¹,
- uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 15. svibnja 2025.²,
- uzimajući u obzir privremeni sporazum koji je odobrio nadležni odbor u skladu s člankom 74. stavkom 4. Poslovnika te činjenicu da se predstavnik Vijeća pismom od 23. srpnja 2025. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir članke 60. i 58. Poslovnika,

¹ SL C, C/2025/3197, 2.7.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3197/oj>.

² SL C, C/2025/3474, 16.7.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3474/oj>.

- uzimajući u obzir mišljenje Odbora za sigurnost i obranu,
 - uzimajući u obzir pisma Odbora za okoliš, klimu i sigurnost hrane i Odbora za promet i turizam,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za regionalni razvoj (A10-0129/2025),
1. usvaja niže navedeno stajalište u prvom čitanju;
 2. prima na znanje izjavu Komisije priloženu ovoj Rezoluciji, koja će se objaviti u seriji C *Službenog lista Europske unije*;
 3. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
 4. nalaže svojoj predsjednici da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 10. rujna 2025. radi donošenja Uredbe (EU) 2025/... Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 175., 177., 178. i 322.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom³,

¹ SL C, C/2025/3197, 2.7.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3197/oj>.

² SL C, C/2025/3474, 16.7.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3474/oj>

³ Stajalište Europskog parlamenta od 10. rujna 2025.

budući da:

- (1) Geopolitička dinamika posljednjih je godina izrazito nesigurna, zbog čega treba temeljito ponovno evaluirati stratešku autonomiju i otpornost Unije ***te zaštitu demokratskih načela i vladavine prava*** paralelno s izazovima povezanima sa zelenim, socijalnim i tehnološkim tranzicijama. Zbog tih istodobnih tranzicija hitno je potrebno premostiti inovacijski jaz, ubrzati nastojanja u području dekarbonizacije, povećati gospodarsku konkurentnost i smanjiti vanjske ovisnosti diversifikacijom lanaca opskrbe, povećanjem domaće proizvodnje zelene energije i ulaganjem u ključne sektore.
- (2) U okviru **kohezijske** politike, kao glavnog instrumenta za ulaganja Unije u okviru višegodišnjeg financijskog okvira, potiču se ciljana ulaganja kojima se doprinosi ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji, ***kako je utvrđeno u članku 3. stavku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i članku 174. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU)***, a ujedno se odgovara na nove izazove. ***Nadalje, pri preispitivanju u sredini programskog razdoblja pazi se na načelo partnerstva i načelo višerazinskog upravljanja kako bi se osigurala učinkovita i regionalna provedba kohezijske politike usmjerena na građane. Stoga bi se svaka preraspodjela u okviru preispitivanja u sredini programskog razdoblja trebala provesti u skladu s europskim kodeksom ponašanja za partnerstvo⁴.***

⁴ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 240/2014 od 7. siječnja 2014. o europskom kodeksu ponašanja za partnerstvo u okviru Europskih strukturnih i investicijskih fondova (SL L 74, 14.3.2014., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/240/oj).

- (3) U pravnom okviru za programe kohezijske politike predviđeno je preispitivanje u sredini programskog razdoblja 2025., što je pravodobna i jedinstvena prilika za preusmjeravanje programa kako bi se uzeli u obzir novi izazovi i mogućnosti, ubrzala provedba tih programa te povećala njihova djelotvornost u podupiranju starih i novih prioriteta Unije, *ne dovodeći u pitanje druge pravne akte Unije ili sljedeći višegodišnji financijski okvir.*
- (4) *S obzirom na važnost horizontalnih uvjeta koji omogućuju provedbu primjenjivih na sve specifične ciljeve i kriterije potrebne za procjenu njihova ispunjenja, u smislu članka 15. stavka 1. drugog podstavka Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ i Priloga III toj uredbi, za djelotvornu i učinkovitu upotrebu ukupne potpore Unije koja se dodjeljuje iz tih fondova Unije te potrebu da se osigura praktičan učinak tih fondova Unije, iznosi koji premašuju iznos fleksibilnosti iz članka 86. stavka 1. drugog podstavka te uredbe, koji odgovaraju specifičnim ciljevima koji podliježu negativnoj procjeni Komisije na temelju primjene tih horizontalnih uvjeta koji omogućuju provedbu ne bi trebali podlijezati izmjeni programa ili prijenosu na temelju novih prioriteta i fleksibilnosti predviđenih u odredbama o izmjeni iz ove Uredbe. Takva proporcionalna mjera potreban je poticaj, kojim se nastoji osigurati da pravo i praksa država članica i ostanu u skladu s horizontalnim uvjetima koji omogućuju provedbu i da rashodi obuhvaćeni fondovima Unije ispunjavaju ciljeve Unije.. Budući da se Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća⁶ primjenjuje horizontalno, isti bi se zahtjev trebao primjenjivati na iznose koji odgovaraju obvezama suspendiranim mjerama donesenima na temelju te Uredbe. Iznosi u okviru iznosa*

⁵ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

⁶ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>).

fleksibilnosti iz članka 86. stavka 1. drugog podstavka Uredbe (EU) 2021/1060 koji odgovaraju specifičnim ciljevima koji podliježu negativnoj ocjeni Komisije na temelju primjene horizontalnih uvjeta koji omogućuju provedbu mogu podlijegati izmjeni programa ili prijenosu na temelju novih prioriteta, pod uvjetom da su takvi novi prioriteti u skladu s ciljevima koji se nastoje postići horizontalnim uvjetima koji omogućuju provedbu.

- (5) U svojoj Komunikaciji od 29. siječnja 2025. naslovljenoj „Kompas konkurentnosti za EU”, kao i svojoj Komunikaciji od 26. veljače 2025. naslovljenoj „Plan za čistu industriju: zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost” i popratnom akcijskom planu za priuštivu energiju Komisija je predstavila konkretan put za Europu da obnovi svoju konkurentnost i osigura održivo blagostanja. Iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda uspostavljenih Uredbom (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća⁷ već se podupiru ulaganja u klimatske ciljeve kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2021/1060. Međutim, države članice trebale bi intenzivirati mjere kako bi osigurale da dekarbonizacija bude pokretač rasta europskih industrija i povećanja blagostanja europskih građana, među ostalim povećanjem potpore čistoj tehnologiji i prelasku na čistu energiju, ulaganjem u projekte energetske infrastrukture kojima se može osigurati istinska energetska unija te podupiranjem dekarbonizacije proizvodnih procesa i proizvoda.

⁷ Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu (SL L 231, 30.6.2021., str. 60., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj>).

- (6) S obzirom na dosad nezabilježenu geopolitičku nestabilnost i potrebu da Unija osigura vlastitu obranu **i civilnu pripravnost**, financijska sredstva u okviru kohezijske politike trebalo bi brzo mobilizirati radi izravne potpore ulaganjima u obrambene sposobnosti **i civilnu sigurnost**. Stoga je potrebno utvrditi nove specifične ciljeve za potporu iz EFRR-a i Kohezijskog fonda kako bi se financirali industrijski kapaciteti u obrambenom sektoru i omogućila ulaganja u otpornu obrambenu infrastrukturu ili infrastrukturu s dvojnog namjenom, **među ostalim** radi poticanja vojne mobilnosti **i jačanja civilne pripravnosti, uključujući kibernetičku sigurnost i civilnu sigurnost koje nisu nužno povezane s mobilnošću**, u skladu s područjem primjene tih fondova **i načelom „ne nanosi bitnu štetu” te u suradnji s regionalnim i lokalnim tijelima. Osim toga, trebalo bi biti moguće poduprijeti civilnu pripravnost kao dio teritorijalnih i lokalnih razvojnih strategija**. Industrijski kapaciteti za poticanje obrambenih sposobnosti trebali bi biti povezani s tehnološkim razvojem i proizvodnjom obrambenih proizvoda i drugih proizvoda za obrambene namjene kako su definirani u Uredbi Vijeća (EU) 2025/1106⁸, posebno onih iz članka 1. te uredbe.

⁸ Uredba Vijeća (EU) 2025/1106 od 27. svibnja 2025. o uspostavi Instrumenta za sigurnosne mjere za Europu (SAFE) putem jačanja europske obrambene industrije (SL L, 2025/1106, 28.5.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>).

Države članice potiču se da iskoriste mogućnost predviđenu u postojećem pravnom okviru za dobrovoljni prijenos sredstava koja su im dodijeljena u okviru podijeljenog upravljanja u programe kojima se izravno upravlja, a koji su namijenjeni za ostvarivanje obrambenih i sigurnosnih ciljeva. U tom bi se kontekstu prijenosima u omotnicu za vojnu mobilnost u okviru Instrumenta za povezivanje Europe osigurale koordinirane intervencije duž koridora vojne mobilnosti navedenih u Zajedničkoj bijeloj knjizi Visoke predstavnice za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisije od 19. ožujka 2025. o europskoj obrambenoj spremnosti 2030. ***Prilikom podupiranja takvih ulaganja države članice, ako je primjenjivo, uzimaju u obzir kriterije prihvatljivosti utvrđene u članku 9. Uredbe (EU) 2021/697 Europskog parlamenta i Vijeća⁹, pravila o prihvatljivosti utvrđena u članku 16. Uredbe (EU) 2025/1106 ili relevantne odredbe Programa za europsku obrambenu industriju. Prednost bi trebalo dati ulaganjima u infrastrukturu i kapacitete dvojne namjene.***

⁹ Uredba (EU) 2021/697 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za obranu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1092 (SL L 170, 12.5.2021., str. 149., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

- (7) *S obzirom na jedinstvene sigurnosne izazove i geopolitičku važnost istočnih pograničnih regija susjednih Rusiji, Bjelarusu i Ukrajini, tim je regijama potrebno posvetiti posebnu pozornost i izvanrednu potporu. Te su regije posebno izložene vanjskim prijetnjama, uključujući hibridne napade. Jačanje lokalnih obrambenih sposobnosti i otpornosti lokalne zajednice u tim regijama ključno je ne samo za odvrćanje od potencijalne agresije i zaštitu europske sigurnosti nego i za potporu regionalnom razvoju, promicanje socijalne kohezije, otvaranje radnih mjesta i poboljšanje životnih uvjeta.*
- (8) *Pri dodjeli i provedbi sredstava kohezijske politike usmjerenih na ciljeve povezane s obranom države članice trebale bi dati prednost projektima kojima se promiču zapošljavanje, razvoj vještina i industrijska diversifikacija na regionalnoj razini. Poseban naglasak trebalo bi staviti na potporu malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi) i regionalnim klasterima aktivnima u području tehnologija s dvojnomo namjenom, kibernetičke sigurnosti i umjetne inteligencije, osiguravajući da takva ulaganja služe strateškim interesima Unije i cilju gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije.*

- (9) *Ulaganja u nadogradnju prometnih mreža radi ispunjavanja vojnih zahtjeva također donose znatne koristi za civilnu mobilnost, gospodarsku povezanost i kapacitete za odgovor na krizu unutar Unije. Takvim se ulaganjima poboljšava prekogranična infrastruktura, smanjuju uska grla, poboljšava pripravnost i doprinosi otpornosti regija i ključnih lanaca opskrbe. Nadalje, prometna čvorišta koja omogućuju brzo raspoređivanje hitnih službi i distribuciju osnovnih potrepština znatno doprinose kontinuitetu vitalnih funkcija i nacionalnoj sigurnosti.*
- (10) Nadalje, kako bi se brzo povećala likvidnost radi odgovora na najhitnije potrebe, za ulaganja u poboljšane obrambene sposobnosti *i obrambenu infrastrukturu, posebice davanjem prednosti sposobnostima i infrastrukturi dvojne namjene, te civilnu pripravnost*, trebalo bi pružiti dodatne mogućnosti financiranja. Posebno je potrebno predvidjeti dodatno jednokratno pretfinanciranje u iznosu od **20 %** iznosa programiranih u okviru *takvih* posebnih prioriteta ■ u sklopu relevantnih ciljeva politike EFRR-a i Kohezijskog fonda te mogućnost primjene *više* stope sufinanciranja sredstvima Unije ■ .

- (11) Sredstvima iz EFRR-a i Kohezijskog fonda, u okviru njihova odgovarajućeg područja potpore, već se može predvidjeti podupiranje ulaganja kojima se doprinosi ciljevima „Platforme za strateške tehnologije za Europu” (STEP) uspostavljene Uredbom (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ kojom se nastoji ojačati tehnološko vodstvo Europe. Kako bi se pružili dodatni poticaji za ulaganja iz EFRR-a i Kohezijskog fonda u ta ključna područja, trebalo bi ukloniti ograničenje ukupnog doprinosa EFRR-a i Kohezijskog fonda tim prioritetima i produljiti mogućnost da se državama članicama osigura veće pretfinanciranje za povezane izmjene programa.
- Prioriteti kojima se podupiru ulaganja kojima se doprinosi ciljevima STEP-a u okviru zahtjeva za izmjenu programa koji je dostavljen Komisiji do 31. ožujka 2025. primit će izvanredno jednokratno pretfinanciranje primjenjivo u trenutku podnošenja tog zahtjeva.*** Nadalje, mogućnosti financiranja produktivnih ulaganja kojima se doprinosi ciljevima STEP-a u poduzećima koja nisu MSP-ovi trebalo bi primjenjivati na sve ***države članice i regije koje imaju BDP po stanovniku niži od prosjeka EU-27, zadržavajući pritom pažnju na MSP-ovima.***

¹⁰ Uredbom (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP) i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ te uredaba (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/241 (SL L, 2024/795, 29.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>).

Takva bi ulaganja trebala biti moguća i u regijama u kojima bi se njima olakšala industrijska prilagodba povezana s digitalnom tranzicijom, uključujući digitalne kapacitete računalstva u oblaku, umjetnu inteligenciju i superračunalstvo te dekarbonizaciju i kružnost proizvodnih procesa i proizvoda, primjerice u automobilske industrije ili energetske intenzivne industrije. Osim toga, mogućnost predviđena za ulaganja kojima se doprinosi ciljevima STEP-a radi financiranja produktivnih ulaganja u poduzeća koja nisu MSP-ovi iz Fonda za pravednu tranziciju (FPT) uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹ trebalo bi proširiti na sva ulaganja, ***zadržavajući pritom pažnju na MSP-ovima, ako su takva ulaganja, među ostalim, potrebna za provedbu plana za pravednu tranziciju i za otvaranje radnih mjesta.***

¹¹ Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj>).

- (12) Kako bi se povećala energetska sigurnost, ubrzala energetska tranzicija i promicala čista mobilnost, ulaganja u okviru STEP-a i Instrumenta za infrastrukturu za alternativna goriva predviđenog Uredbom (EU) 2023/1804 Europskog parlamenta i Vijeća¹² trebalo bi dopuniti utvrđivanjem novog specifičnog cilja za EFRR i Kohezijski fond u okviru cilja politike 2. za promicanje interkonekcijskih vodova i povezane infrastrukture za prijenos, **distribuciju, skladištenje i potporu, kao i za zaštitu i očuvanje te infrastrukture te pospješivanje** uvođenja infrastrukture za punjenje. **Energetska infrastruktura za potporu odnosi se na sva postrojenja, opremu i sustave koji podupiru međusobno povezivanje prijenosnih sustava država članica omogućavanjem proizvodnje, prijenosa, distribucije i skladištenja energije.** Kako bi se ubrzala ulaganja u tim područjima, za prioritete u okviru tog specifičnog cilja trebalo bi moći koristiti dodatno jednokratno pretfinanciranje u iznosu od **20 %** iznosa programiranih u okviru tih prioriteta i mogućnost primjene **više** stope sufinanciranja sredstvima Unije. Od upravljačkih tijela očekuje se da, prema potrebi, nastoje iskoristiti najveći mogući iznos privatnog financiranja. Zahvaljujući tom pojačanom ulaganju energetske intenzivni sektori imat će pristup stabilnijim i raznolikijim izvorima energije na manje fragmentiranom unutarnjem energetskom tržištu, čime će se poduprijeti njihova održivost i konkurentnost. Nadalje, proširenjem potpore iz EFRR-a za projekte dekarbonizacije omogućuje se energetske intenzivnim industrijama davanje prednost inovacijama visokog učinka koje su u skladu s klimatskim ciljevima Unije.

¹² Uredba (EU) 2023/1804 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva i stavljanju izvan snage Direktive 2014/94/EU (SL L 234, 22.9.2023., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1804/oj>).

- (13) Važni projekti od zajedničkog europskog interesa, odnosno projekti kojima se podupiru i promiču veliki prekogranični projekti koji se smatraju ključnima za gospodarski rast, inovacije i konkurentnost Unije smatraju se kompatibilnima s unutarnjim tržištem ako omogućavaju međueuropsku suradnju u području inovativnih tehnologija ili paneuropskih infrastruktura. Kako bi se ubrzali izrada novih i provedba postojećih važnih projekata od zajedničkog europskog interesa, potporu iz EFRR-a za ulaganja u projekte koji sudjeluju u važnom projektu od zajedničkog europskog interesa za koji je Komisija utvrdila da je spojiv s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a, uzevši u obzir Komunikaciju Komisije od 25. studenoga 2021. naslovljenu „Kriteriji za analizu jesu li državne potpore za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa spojive s unutarnjim tržištem”, trebalo bi omogućiti za sve kategorije regija. Nadalje, za operacije koje doprinose važnom projektu od zajedničkog europskog interesa koji je odobrila Komisija trebali bi se primjenjivati pojednostavnjeni postupci odabira.

- (14) Priuštivo **i održivo** stanovanje još je jedan izazov koji je postao prioritet zbog znatnog povećanja cijena i najamnina posljednjih godina. **Skupine u nepovoljnom položaju i obitelji s niskim i srednjim prihodima osobito su pogođene jer se suočavaju s većim poteškoćama u pristupu stanovanju i sve većim rizikom od beskućništva.** Kako bi se državama članicama i regijama dao poticaj da udvostruče ulaganja iz EFRR-a i Kohezijskog fonda, u okviru područja potpore tih fondova, u izgradnju i obnovu priuštivog **i održivog** stambenog fonda, uključujući socijalno stanovanje, trebalo bi utvrditi nove specifične ciljeve unutar različitih ciljeva politike kako bi se omogućila fleksibilnost za programiranje intervencija u području stanovanja u okviru posebnih prioriteta, **pri čemu treba priznati da se definicija priuštivosti može razlikovati ovisno o okolnostima u svakoj državi članici** Takvi prioriteti trebali bi **biti u skladu s Direktivom (EU) 2024/1275 Europskog parlamenta i Vijeća¹³** i obuhvaćati mogućnost primjene **više** stope sufinanciranja Unije ■ i dodatno jednokratno pretfinanciranje u iznosu od **20 %** programiranih iznosa kako bi se smanjilo opterećenje javnih proračuna. Na primjer, za ulaganja na temelju **načela i vrijednosti** u okviru inicijative „Novi europski Bauhaus” trebalo bi u potpunosti iskoristiti te nove mogućnosti. Troškovi privremenog najma alternativnog smještaja za stanare tijekom obnove mogu također biti prihvatljivi za potporu u okviru tih prioriteta ■ . Primjereno je i pojasniti potporu iz FPT-a u tom kontekstu.

¹³ Direktiva (EU) 2024/1275 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. travnja 2024. o energetske svojstvima zgrada (SL L, 2024/1275, 8.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).

- (15) Voda je ključan resurs za sigurnost hrane, energije i gospodarskih sustava. Njezina uloga kao resursa ujedno je od ključan aspekt osiguravanja otpornosti na klimatske promjene. S obzirom na izazove zbog učinaka klimatskih promjena na vodne resurse, trebalo bi poticati daljnja ulaganja u otpornost vodoopskrbe. Hitno je potrebno poboljšati provedbu zakonodavstva o zaštiti voda i mora, poboljšati učinkovitost potrošnje vode, odgovoriti na problem nestašice vode i ostvariti napredak u osiguravanju Europe otporne na probleme vodoopskrbe. Za tu provedbu potrebna su znatna ulaganja, ***među ostalim u ponovnu uporabu vode u nepoljoprivredne svrhe, plavu biotehnologiju, infrastrukturu za rješavanje problema nestašice vode i sprečavanja suše, uvođenje prirodnih rješenja, ekološku obnovu slatkovodnih ekosustava i poboljšanje pročišćavanja otpadnih voda. Za stanovništvo koje živi u regijama koje su posebno pogođene nestašicom vode desalinizacija, ako se provodi na održiv način kako je navedeno u Komunikaciji Komisije od 4. lipnja 2025. naslovljenoj „Europska strategija za otpornost vodoopskrbe”, također može imati ključnu ulogu u osiguravanju sigurnog pristupa vodi te bi stoga trebala biti prihvatljiva za potporu.*** Stoga je u ■ specifični cilj u okviru cilja politike 2. primjereno uključiti upućivanje na siguran pristup vodi, održivo upravljanje vodama, ***uključujući integrirano upravljanje vodama,*** i otpornost voda kako bi se omogućilo proaktivno upravljanje na temelju procjene rizika i povećala pripravnost. Za ***nove*** posebne prioritete utvrđene za taj specifični cilj također bi trebalo omogućiti dodatno jednokratno pretfinanciranje u iznosu od ***20 %*** programiranih iznosa i mogućnost primjene ***više*** stope sufinanciranja ■ kako bi se pružili poticaji za ključna ulaganja u tom području. Trebalo bi biti moguće pružiti ***potporu iz FPT-a za ulaganja povezana s vodom ako se takvim ulaganjima rješava akutni nedostatak vode, povećava otpornost na klimatske promjene i podupire prijelaz na održivo i diversificirano lokalno gospodarstvo, čak i ako ulaganja nisu izravno povezana s projektima obnove zemljišta.*** ■

- (16) Kako bi države članice mogle provesti smisleno reprogramiranje u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja i usmjeriti sredstva na te nove strateške prioritete Unije, trebalo bi ukinuti dodatna ograničenja. Kad je riječ o zahtjevima u pogledu tematske koncentracije, primjereno je da se državama članicama omogući da iznose programirane za nove strateške prioritete, uključujući one kojima se doprinosi ciljevima STEP-a, uračunaju u iznose potrebne za osiguravanje usklađenosti s tim zahtjevima, ***neovisno o tome ispunjavaju li države članice zahtjeve u pogledu tematske koncentracije na nacionalnoj razini ili na razini kategorije regija***. Fleksibilnost u vezi sa zahtjevima u pogledu tematske koncentracije trebala bi biti popraćena određenom fleksibilnošću u pogledu izračuna doprinosa u području klime za EFRR i Kohezijski fond kako je utvrđeno u članku 6. Uredbe (EU) 2021/1060, uz poštovanje općih zahtjeva iz tog članka. Osim toga, ■ državama članicama trebalo bi omogućiti i da sredstva iz EFRR-a i Kohezijskog fonda usmjere u odjeljak „države članice” u okviru fonda InvestEU uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴ kako bi ih mogla iskoristiti putem financijskog instrumenta predviđenog u okviru programa InvestEU. Naposljetku, kako bi se omogućilo sveobuhvatno reprogramiranje radi usmjeravanja na nove strateške prioritete u okviru preispitivanja u sredini programskog razdoblja, državama članicama trebalo bi omogućiti dodatno vrijeme za dopunu procjene ishoda preispitivanja u sredini programskog razdoblja i podnošenje povezanih izmjena programa. To dodatno vrijeme za reprogramiranje trebalo bi se primjenjivati i na sredstva FPT-a ako su uključena u program zajedno sa sredstvima EFRR-a i Kohezijskog fonda ***ili*** sredstvima ***Europskog socijalnog fonda plus (ESF+)*** uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵. ***Izmjene programâ u okviru cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) trebalo bi***

¹⁴ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

¹⁵ Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (SL L 231, 30.6.2021., str. 21., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>).

podnijeti u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) 2021/1059 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶.

¹⁶ Uredba (EU) 2021/1059 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o posebnim odredbama za cilj „Europska teritorijalna suradnja (Interreg)” koji se podupire iz Europskog fonda za regionalni razvoj i iz instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja (SL L 231, 30.6.2021., str. 94., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>).

- (17) Kako bi se općenito ubrzala provedba programa kohezijske politike i osigurala potrebna likvidnost za provedbu ključnih ulaganja, u okviru EFRR-a i Kohezijskog fonda trebalo bi osigurati dodatno jednokratno pretfinanciranje i za programe u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” i za programe u okviru cilja Interrega ako se reprogramiranje odnosi na znatan udio cijelog programa. Postotak pretfinanciranja trebalo bi dodatno povećati za određene programe u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koji obuhvaćaju jednu ili više regija razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom, s obzirom na negativne posljedice agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine za te regije. Kako bi se potaknulo reprogramiranje radi usmjeravanja na ključne prioritete u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja, dodatno jednokratno pretfinanciranje trebalo bi biti dostupno samo ako je u tom kontekstu dosegnut određeni prag za preraspodjelu financijskih sredstava na određene ključne prioritete.

- (18) Kako bi se uzelo u obzir vrijeme potrebno za preusmjeravanje ulaganja u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja i omogućilo da se dostupna sredstava iskoriste na najbolji način, krajnji datum za prihvatljivost rashoda te pravila o opozivu trebalo bi prilagoditi za programe u okviru kojih se sredstva preraspodjeljuju na strateške prioritete u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja. Na prioritete programa u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koji obuhvaćaju jednu ili više regija razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom trebalo bi također biti moguće primijeniti **višu** stopu sufinanciranja **uzimajući u obzir** negativne posljedice agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine za te regije **te vodeći računa o potrebi za pravodobnim zaključenjem programa, pravodobnim pokretanjem novih programa i potpunom apsorpcijom sredstava iz programa.**
- (19) Preispitivanje u sredini programskog razdoblja trebalo bi iskoristiti i za jačanje važne uloge gradova **i funkcionalnih urbanih područja** u ostvarivanju mnogih ciljeva Unije tako da se državama članicama omogući da, **u bliskoj suradnji s regionalnim i lokalnim tijelima i vodeći računa o regionalnim posebnostima te području primjene kohezijske politike,** preraspodijele financijska sredstva iz EFRR-a kako bi se poduprla Europska urbana inicijativa iz članka 12. Uredbe (EU) 2021/1058. Osim toga, kako bi se olakšalo prihvaćanje ključnih inovativnih djelovanja utvrđenih u okviru Europske urbane inicijative, za takva bi se djelovanja trebao primjenjivati pojednostavnjeni postupak odabira za potporu u okviru programa kohezijske politike. Kako bi se povećala fleksibilnost u upotrebi sredstava, državama članicama trebalo bi omogućiti i da sredstva iz EFRR-a za njihove programe u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” preraspodijele na instrument za ulaganja u međuregionalne inovacije iz članka 13. Uredbe (EU) 2021/1058.

- (20) Kako bi se pojednostavnila provedba i ubrzala ulaganja, primjereno je provesti dodatne ciljane izmjene regulatornog okvira kojim se uređuje korištenje FPT-a. Osobito, mogućnost primjene pojednostavnjenog postupka odabira za operacije kojima je dodijeljen pečat izvrsnosti trebalo bi proširiti na FPT. Nadalje, trebalo bi ukloniti ograničenja za reviziju ciljeva kako bi se osigurala potrebna fleksibilnost u kontekstu izmjena u provedbi.
- (21) ***Kako bi podržala države članice u brzom i ispravnom reprogramiranju, Komisija bi trebala pružiti pravovremena i jasna tehnička pojašnjenja i potporu upravljačkim tijelima, među ostalim putem strukturiranog sustava, odgovarajući na tehnička, pravna i postupovna pitanja, posebno u pogledu mjera uvedenih ovom Uredbom.***
- (22) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, odnosno preusmjeravanje ulaganja na ključne prioritete u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja te pojednostavnjenje i ubrzavanje provedbe politika izmjenom uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni zbog opsega svog opsega i učinaka na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- (23) Uredbe (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (24) S obzirom na hitnu potrebu da se omoguće ključna ulaganja, posebno u obrambene sposobnosti u kontekstu geopolitičkih izazova na koje treba hitno odgovoriti, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.
Izmjene Uredbe (EU) 2021/1058

Uredba (EU) 2021/1058 mijenja se kako slijedi:

1. članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. u točki (a) dodaje se sljedeća podtočka:

„vii. jačanjem industrijskih kapaciteta za poticanje **■** obrambenih sposobnosti, ***pri čemu se prednost daje sposobnostima dvojne namjene.***”;

ii. točka (b) mijenja se kako slijedi:

1. podtočka v. zamjenjuje se sljedećim:

„v. promicanjem sigurnog pristupa vodi, održivog upravljanja vodama, ***među ostalim integriranog upravljanja vodama***, i otpornosti vodoopskrbe;”;

2. dodaju se sljedeće podtočke:

„xi. promicanjem pristupa priuštivom ***i održivom*** stanovanju **■** ;

xii. promicanjem interkonekcijskih vodova i povezane infrastrukture za prijenos, ***distribuciju, skladištenje i potporu, kao i zaštite ključne energetske infrastrukture*** te uvođenja infrastrukture za punjenje.”;

iii. u točki (c) dodaje se sljedeća podtočka:

„iii. razvojem otporne obrambene **■** infrastrukture, *pri čemu se prednost daje obrambenoj infrastrukturi dvojne namjene, među ostalim radi poticanja vojne mobilnosti u Uniji, kao i jačanja civilne pripravnosti.*”;

iv. u točki (d) dodaje se sljedeća podtočka:

„vii. promicanjem pristupa priuštivom *i održivom* stanovanju **■** ;

v. u točki (e) prvom podstavku dodaju se sljedeću podtočke:

„iii. poticanjem integriranog teritorijalnog razvoja na temelju pristupa priuštivom *i održivom* stanovanju **■** na svim vrstama područja;

iv. osiguravanjem civilne pripravnosti na svim vrstama područja.”;

vi. dodaje se sljedeći podstavak:

„Operacije koje se podupiru u okviru specifičnog cilja utvrđenog u prvom podstavku točki (c) podtočki iii. o ***poticanju vojne mobilnosti prvenstveno*** su usmjerene, prema potrebi, na jedan ili više od četiri prioritetna koridora za vojnu mobilnost koje su države članice utvrdile u Prilogu II. Vojnim zahtjevima za vojnu mobilnost unutar i izvan EU-a kako ih je Vijeće donijelo 18. ožujka 2025. Operacije koje se podupru i koje su dio tih koridora moraju biti u skladu sa zahtjevima za infrastrukturu utvrđenima u provedbenim aktima donesenima na temelju članka 12. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća*.

* Uredba (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1316/2013 i (EU) br. 283/2014 (SL L 249, 14.7.2021., str. 38., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>). ”;

- (b) u stavku 1.a prvi i drugi podstavak zamjenjuju se sljedećim:

„Sredstva u okviru specifičnog cilja iz stavka 1. prvog podstavka točke (a) podtočke vi. i točke (b) podtočke ix. programiraju se u okviru posebnih prioriteta koji odgovaraju odgovarajućem cilju politike.

Ako je izmjena programa podnesena Komisiji do 31. prosinca 2025., Komisija isplaćuje **20 %** dodijeljenih sredstava tim posebnim prioritetima kako je utvrđeno u odluci o odobrenju izmjene programa kao izvanredno jednokratno pretfinanciranje uz godišnje pretfinanciranje za program predviđeno u članku 90. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2021/1060 ili u članku 51. stavcima 2., 3. i 4. Uredbe (EU) 2021/1059 Europskog parlamenta i Vijeća*. ***Ako su takvi posebni prioriteti uključeni u izmjenu programa podnesenu Komisiji do 31. ožujka 2025., Komisija tim prioritetima isplaćuje izvanredno jednokratno pretfinanciranje u iznosu od 30 % dodijeljenih sredstava kako je utvrđeno u odluci o odobrenju izmjene programa. To izvanredno jednokratno pretfinanciranje isplaćuje se u roku od 60 dana od donošenja odluke Komisije kojom se odobrava izmjena programa.***

* Uredba (EU) 2021/1059 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o posebnim odredbama za cilj „Europska teritorijalna suradnja (Interreg)” koji se podupire iz Europskog fonda za regionalni razvoj i iz instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja (SL L 231, 30.6.2021., str. 94., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>). ”;

(c) umeće se sljedeći stavak:

„1.c Sredstva u okviru specifičnog cilja iz stavka 1. prvog podstavka točke (a) podtočke vii., točke (b) podtočaka v., xi. i xii., točke (c) podtočke iii., točke (d) podtočke vii. i točke (e) podtočaka iii. **i iv.** programiraju se u okviru posebnih prioriteta koji odgovaraju odgovarajućem cilju politike.

Ako je izmjena programa podnesena Komisiji do 31. prosinca 2025., Komisija isplaćuje **20 %** dodijeljenih sredstava tim posebnim prioritetima kako je utvrđeno u odluci o odobrenju izmjene programa kao izvanredno jednokratno pretfinanciranje uz godišnje pretfinanciranje za program predviđeno u članku 90. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2021/1060 **te u članku 51. stavcima 2., 3. i 4. Uredbe (EU) 2021/1059.** To izvanredno jednokratno pretfinanciranje isplaćuje se u roku od 60 dana od donošenja odluke Komisije kojom se odobrava izmjena programa.

Iznos isplaćen kao izvanredno jednokratno pretfinanciranje, na temelju članka 90. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/1060, poravnava se u računima Komisije najkasnije u konačnoj obračunskoj godini.

Sve kamate nastale takvim izvanrednim jednokratnim pretfinanciranjem se, na temelju članka 90. stavka 6. Uredbe (EU) 2021/1060, upotrebljavaju za predmetni program na jednak način kao EFRR *ili Kohezijski fond* i navode se u računovodstvenoj dokumentaciji za konačnu obračunsku godinu.

U skladu s člankom 97. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/1060 takvo izvanredno jednokratno pretfinanciranje se ne suspendira.

Pretfinanciranje koje se uzima u obzir za potrebe izračuna iznosa koji treba opozvati uključuje, na temelju članka 105. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/1060, svako isplaćeno jednokratno izvanredno pretfinanciranje.

Odstupajući od članka **112. stavaka 3. i 4.** Uredbe (EU) 2021/1060, najviša stopa sufinanciranja za posebne prioritete utvrđene za potporu specifičnim ciljevima iz stavka 1. prvog podstavka točke (a) podtočke vii., točke (b) podtočaka v., xi. i xii., točke (c) podtočke iii., točke (d) podtočke vii. i točke (e) podtočke iii. **i iv.** ovog članka **povećava se za 10 postotnih bodova iznad primjenjive stope sufinanciranja no ne smije premašiti 100 %.**”;

(d) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Iz Kohezijskog fonda podupiru se ciljevi politike 2. i 3., među ostalim specifični ciljevi utvrđene u stavku 1. prvom podstavku točki (b) podtočkama x., xi. i xii. i točki (c) podtočki iii. ovog članka, u mjeri u kojoj je takva potpora u skladu s područjem primjene potpore kako je utvrđeno u člancima 6. i 7.”; ■

(e) *dodaje se sljedeći stavak:*

„5. Odstupajući od članka 49. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/1060, za operacije koje se podupiru u okviru specifičnih ciljeva iz stavka 1. prvog podstavka točke (a) podtočke vii. i točke (c) podtočke iii. ovog članka predmetna država članica nije obvezna objaviti podatke koji se odnose na takve operacije ako takvo otkrivanje nije dopušteno iz razloga sigurnosti ili javnog poretka u skladu s člankom 69. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/1060. U tu svrhu države članice obavješćuju Komisiju prije odabira dotične operacije za potporu. Ovim podstavkom ne dovode se u pitanje prava Komisije i Europskog revizorskog suda na pristup informacijama potrebnima za obavljanje njihovih funkcija u vezi s provjerama i revizijama te dužnost Europskog parlamenta da provodi politički nadzor na temelju članka 14. UEU-a i nadzire izvršenje proračuna Unije na temelju članka 319. UFEU-a.

Korisnici ne podliježu zahtjevima utvrđenima u članku 50. stavku 1. točkama (c), (d) i (e) Uredbe (EU) 2021/1060 za operacije povezane sa specifičnim ciljevima iz stavka 1. točke (a) podtočke vii. i točke (c) podtočke iii. ovog članka ako javno izlaganje informacija o potpori ili organizacija komunikacijskog događanja ili aktivnosti nije nužno iz razloga sigurnosti ili javnog poretka u skladu s člankom 69. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/1060.

Komisija najmanje jednom godišnje obavještuje Europski parlament o broju operacija koje su podložne odstupanju predviđenom u drugom podstavku kao i o ukupnom trošku, u zbirnom obliku, uzimajući u obzir zahtjeve u pogledu povjerljivosti.”;

(2) U članku 4. stavak 10. zamjenjuje se sljedećim:

„10. Zahtjevi u pogledu tematske koncentracije utvrđeni u stavku 6. ovog članka moraju biti ispunjeni tijekom cijelog programskog razdoblja, među ostalim i prilikom prijenosa dodijeljenih sredstava iz EFRR-a među prioritetima programa ili među programima i prilikom preispitivanja u sredini programskog razdoblja u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2021/1060. Ako država članica podnese zahtjev za izmjenu programa u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/1060, iznosi programirani za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 1. prvog podstavka točke (a) podtočke vi. i točke (b) podtočke ix. ove Uredbe te za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 1. prvog podstavka točke (a) podtočke vii., točke (b) podtočaka v., xi. i xii., točke (c) podtočke iii., točke (d) podtočke vii. i točke (e) podtočaka iii. i iv. ove Uredbe mogu se uračunati u iznose potrebne za cilj politike 1. ili cilj politike 2. ili podijeliti između njih.

Ako država članica ispunjava zahtjeve u pogledu tematske koncentracije na razini kategorija regija, iznosi programirani za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 1. prvog podstavka točke (a) podtočke vi. i točke (b) podtočke ix. te za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 1. prvog podstavka točke (a) podtočke vii., točke (b) podtočaka v., xi. i xii., točke (c) podtočke iii., točke (d) podtočke vii. i točke (e) podtočaka iii. i iv. koji premašuju pragove za tematsku koncentraciju za kategoriju regije mogu se uračunati u pragove tematske koncentracije u drugim kategorijama regija u okviru istog cilja politike.

Ovaj se stavak primjenjuje samo pri prijenosu dodijeljenih sredstava za specifične ciljeve koji su u njemu navedeni iz razvijenijih regija ili tranzicijskih regija u slabije razvijene regije i iz razvijenijih regija u tranzicijske regije.”;

3. Članak 5. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

1. točka (e) zamjenjuje se sljedećom:

„(e) ako doprinose specifičnim ciljevima u okviru cilja politike 1. utvrđenima u članku 3. stavku 1. prvom podstavku točki (a) podtočkama vi. i vii. ili specifičnom cilju u okviru cilja politike 2. utvrđenom u članku 3. stavku 1. prvom podstavku točki (b) podtočki ix., ***u slabije razvijenim i tranzicijskim regijama te u razvijenijim regijama država članica čiji je prosječni BDP po stanovniku ispod prosjeka EU-27, izmjeren prema standardu kupovne moći i izračunan na temelju podataka Unije za razdoblje 2015. – 2017., zadržavajući pritom pažnju na MSP-ovima;***”;

(2) dodaju se sljedeće točke:

„(f) ako doprinose važnom projektu od zajedničkog europskog interesa za koji je Komisija utvrdila da je spojiv s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a, uzevši u obzir Komunikaciju Komisije od 25. studenoga 2021. naslovljenu „Kriteriji za analizu jesu li državne potpore za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa spojive s unutarnjim tržištem”, zadržavajući pritom pažnju na MSP-ovima;

(g) ako olakšavaju industrijsku prilagodbu povezanu s dekarbonizacijom proizvodnih procesa i proizvoda, ***u slabije razvijenim i tranzicijskim regijama te u razvijenijim regijama država članica čiji je prosječni BDP po stanovniku ispod prosjeka EU-27, izmjeren prema standardu kupovne moći i izračunan na temelju podataka Unije za razdoblje 2015. – 2017., zadržavajući pritom pažnju na MSP-ovima.***”;

ii. drugi podstavak ***zamjenjuje se sljedećim:***

„Točke (e) i (g) prvog podstavka primjenjuju se na programe Interrega ako se geografska pokrivenost programa unutar Unije sastoji isključivo od kategorija regija navedenih u tim točkama.”;

(b) dodaju se sljedeći stavci: InvestEU

„10. Uz mogućnosti utvrđene u članku 14. Uredbe (EU) 2021/1060 države članice mogu, uz suglasnost predmetnih upravljačkih tijela, dodijeliti sredstva iz EFRR-a i Kohezijskog fonda odjeljku „države članice” fonda InvestEU kako bi ih mogle iskoristiti putem financijskog instrumenta predviđenog u okviru programa InvestEU. Takvi doprinosi *ili* podliježu postupcima utvrđenima u članku 14. Uredbe (EU) 2021/1060 i uračunavaju se u gornje granice utvrđene u tom članku *ili se kumulativno računaju pod uvjetom da ukupni prijenosi ne premašuju 50 milijuna EUR*. Sredstva ostvarena iznosima kojima se doprinosi financijskom instrumentu programa InvestEU ili sredstva koja se mogu pripisati tim iznosima u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2021/1060 stavljaju se na raspolaganje državi članici u skladu sa sporazumom o doprinosu i upotrebljavaju se za potporu u okviru istog cilja ili ciljeva u obliku financijskih instrumenata ili proračunskih jamstava.

11. Uz mogućnosti utvrđene u članku 73. stavku 4. Uredbe (EU) 2021/1060, za projekte koji izravno sudjeluju u važnom projektu od zajedničkog europskog interesa za koji je Komisija utvrdila da je spojiv s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a, uzevši u obzir Komunikaciju Komisije od 25. studenoga 2021. naslovljenu „Kriteriji za analizu jesu li državne potpore za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa spojive s unutarnjim tržištem”, upravljačko tijelo može odlučiti dodijeliti potporu iz EFRR-a izravno, pod uvjetom da takve operacije ispunjavaju zahtjeve utvrđene u članku 73. stavku 2. točkama (a), (b) i (g) Uredbe (EU) 2021/1060. ■

* Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).’;

4. umeće se sljedeći članak:

„Članak 7.a

Posebne odredbe povezane s preispitivanjem u sredini programskog razdoblja i s time povezana fleksibilnost

1. Komisija 2026. isplaćuje **1,5** % ukupne potpore iz EFRR-a, Kohezijskog fonda **i Fonda za pravednu tranziciju (FPT)** uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća*, na temelju odluke o odobrenju izmjene programa, kao dodatno jednokratno pretfinanciranje. Taj postotak dodatnog jednokratnog pretfinanciranja povećava se na **9,5** % za programe u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koji obuhvaćaju jednu ili više regija razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom, pod uvjetom da program ne obuhvaća cijelo državno područje predmetne države članice. Međutim, ako su regije razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom uključene samo u programe koji obuhvaćaju cijelo državno područje predmetne države članice, povećani postotak primjenjuje se i na takve programe.

2. Dodatno jednokratno pretfinanciranje iz prvog stavka ovog članka primjenjuje se samo ako su u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja odobrene preraspodjele najmanje **10 %** financijskih sredstava programa na jedan ili više posebnih prioriteta utvrđenih za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 1. prvog podstavka točke (a) podtočaka vi. i vii., točke (b) podtočaka v., ix., xi. i xii., točke (c) podtočke iii., točke (d) podtočke vii. i točke (e) podtočaka iii. i iv., pod uvjetom da je zahtjev za izmjenu programa podnesen Komisiji do 31. prosinca 2025. (*prag od 10 %*).

U prag od 10 % uračunavaju se i sljedeće preraspodjele unutar istog programa:

- (a) ***preraspodjele iz fonda ESF+ na jedan ili više posebnih prioriteta utvrđenih na temelju članaka 12.a, 12.c i 12.d Uredbe (EU) 2021/1057 u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja;***
- (b) ***preraspodjele iz FPT-a na posebne prioritete utvrđene za potporu ulaganjima kojima se doprinosi ciljevima STEP-a ili uspostavljene za promicanje pristupa priuštivom i održivom stanovanju u skladu s Uredbom (EU) 2021/1056 u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja;***

- (c) *preraspodjele iz EFRR-a ili Kohezijskog fonda na posebne prioritete za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 1. prvog podstavka točke (a) podtočke vi. i točke (b) podtočke ix. ove Uredbe ili iz fonda ESF+ na posebne prioritete utvrđene na temelju članka 12.a Uredbe (EU) 2021/1057 ili iz FPT-a na posebne prioritete utvrđene za potporu ulaganjima kojima se doprinosi ciljevima STEP-a odobrene u izmjenama programa prije preispitivanja u sredini programskog razdoblja;*
- (d) *preraspodjele iz EFRR-a ili Kohezijskog fonda na prioritete utvrđene za specifični cilj iz članka 3. stavka 1. prvog podstavka točke (b) podtočke v. odobrene u izmjenama programa nakon 1. siječnja 2025.*

3. *Sljedeća sredstva ne uzimaju se u obzir u svrhe izračuna iznosa koji odgovara pragu od 10 %:*
- (a) sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak iz članka 4. Uredbe (EU) 2021/1056;*
 - (b) dodatno financiranje za najudaljenije regije iz članka 110. stavka 1. točke (e) Uredbe (EU) 2021/1060;*
 - (c) sredstva preraspodijeljena na jedan ili više posebnih prioriteta utvrđenih za potporu odgovoru na prirodne katastrofe na temelju članka 12.b Uredbe (EU) 2021/1057 ili u okviru specifičnog cilja iz članka 3. stavka 1. točke (b) podtočke x. ove Uredbe.*
4. Dodatno jednokratno pretfinanciranje na koje država članica ima pravo i koje proizlazi iz izmjena programa na temelju preraspodjele na prioritete iz stavka 2. ovog članka računa se kao plaćanje izvršeno 2025. za potrebe izračuna iznosa koji će biti opozvani na temelju članka 105. Uredbe (EU) 2021/1060, pod uvjetom da je zahtjev za izmjenu programa podnesen Komisiji do 31. prosinca 2025.

5. Odstupajući od članka 63. stavka 2. i članka 105. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/1060, krajnji datum za prihvatljivost rashoda ■ i opoziv je 31. prosinca 2030. ako su odobrene izmjene programa kojima se najmanje **10 %** financijskih sredstava programa preraspodjeljuje na jedan ili više posebnih prioriteta *iz stavka 2.* ovog članka.
6. *Ako država članica ima samo jedan program koji obuhvaća njezino cijelo državno područje i taj se program financira iz EFRR-a, Kohezijskog fonda, fonda ESF+ i FPT-a, odstupanje iz stavka 5. primjenjuje se ako je najmanje 7 % financijskih sredstava programa preraspodijeljeno na jedan ili više posebnih prioriteta utvrđenih za specifične ciljeve iz stavka 2..*

7. *Kada je riječ o programima iz stavaka 5. i 6. ovog članka, ako je Uredbom (EU) 2021/1060 ili jednom od uredaba za pojedine fondove utvrđen krajnji datum za potrebe primjene zahtjeva u pogledu okvira uspješnosti, financijskog upravljanja, izvješćivanja i evaluacije, taj se datum tumači kao upućivanje na isti datum u sljedećoj godini. Osim toga, odstupajući od članka 2. točke 29. Uredbe (EU) 2021/1060, za takve programe konačna obračunska godina tumači se kao razdoblje od 1. srpnja 2030. do 30. lipnja 2031.*
8. Države članice mogu, u zahtjevima za izmjene programa podnesenima na temelju članka 24. Uredbe (EU) 2021/1060, zatražiti da se sredstva iz EFRR-a programirana u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” preraspodijele na Europsku urbanu inicijativu i instrument za ulaganja u međuregionalne inovacije iz članka 12. odnosno članka 13. ove Uredbe. Preraspodijeljena sredstva izvršavaju se u korist predmetne države članice. Takve preraspodjele ne smatraju se prijenosima u smislu članka 26. Uredbe (EU) 2021/1060.
9. *U skladu s člankom 40. stavkom 2. točkom (d) i člankom 8. Uredbe (EU) 2021/1060 zahtjevi za izmjene programa radi preraspodjele sredstava u okviru preispitivanja u sredini programskog razdoblja podnose se tek nakon odobrenja odbora za praćenje. Ako se takva preraspodjela odnosi na sredstva programirana u skladu s člankom 28. te Uredbe, prije nje se provodi savjetovanje s nadležnim lokalnim i regionalnim vlastima, u skladu s Europskim kodeksom ponašanja za partnerstvo.*

10. Odstupajući od članka 112. stavaka **3. i 4.** Uredbe (EU) 2021/1060, najviša stopa sufinanciranja za prioritete u programima u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koji obuhvaćaju jednu ili više regija razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom ***povećava se za 10 postotnih bodova iznad primjenjive stope sufinanciranja, no ne smije premašiti 100 %***. Viša stopa sufinanciranja ne primjenjuje se na programe koji obuhvaćaju cijelo državno područje predmetne države članice, osim ako su te regije razine NUTS 2 uključene samo u programe koji obuhvaćaju cijelo državno područje dotične države članice.

Odstupanje iz prvog podstavka ovog stavka primjenjuje se samo ako su odobrene preraspodjele najmanje **10 %** financijskih sredstava programa na jedan ili više posebnih prioriteta iz ***stavka 2. ovog članka***, pod uvjetom da je zahtjev za izmjenu programa podnesen Komisiji do 31. prosinca 2025.

11. Uz procjenu o ishodu preispitivanja u sredini programskog razdoblja za svaki program koju treba podnijeti u skladu s člankom 18. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/1060, države članice mogu do 31. prosinca 2025. **Komisiji** ponovno podnijeti dopunsku procjenu te povezane zahtjeve za izmjene programa, uzimajući u obzir specifične ciljeve iz članka 3. stavka 1. prvog podstavka točke (a) podtočaka vi. i vii., točke (b) podtočaka v., ix., xi. i xii., točke (c) podtočke iii., točke (d) podtočke vii. i točke (e) podtočaka iii. i iv.. Primjenjuju se rokovi utvrđeni u članku **24.** Uredbe (EU) 2021/1060.
12. Ako doprinos Kohezijskog fonda u području klime iz članka 6. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/1060 premašuje ciljnu vrijednost od 37 % njegovih ukupnih dodijeljenih sredstava, iznos koji premašuje tu ciljnu vrijednost može se uzeti u obzir pri izračunu doprinosa EFRR-a u području klime za potrebe postizanja ciljne vrijednosti od 30 % njegovih ukupnih dodijeljenih sredstava. Iznosi koji premašuju ciljnu vrijednost doprinosa EFRR-a u području klime od 30 % njegovih ukupnih dodijeljenih sredstava mogu se uzeti u obzir pri izračunu doprinosa Kohezijskog fonda u području klime.

* Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj>).”;

5. u članku 12. dodaje se sljedeći stavak:

„4. Komisija može dodijeliti pečat izvrsnosti inovativnim djelovanjima koja su procijenjena u pozivu na podnošenje prijedloga u okviru Europske urbane inicijative i koja su u skladu s minimalnim zahtjevima tog poziva u pogledu kvalitete, a ne mogu se financirati zbog proračunskih ograničenja.

Za potrebe pečata izvrsnosti Europska urbana inicijativa smatra se drugim izvorom Unije koji se razlikuje od programa koji se provode i pripremaju u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) 2021/1060.”;

6. u Prilogu I. tablica 1. mijenja se kako slijedi:

(a) u cilju politike 1. dodaje se sljedeći redak:

	„vii. Jačanje industrijskih kapaciteta za poticanje obrambenih sposobnosti, <i>pri čemu se prednost daje sposobnostima dvojne namjene;</i>	Svi RCO-ovi navedeni za specifične ciljeve i. ili iii. RCO 128 Poduzeća koja se podupiru prvenstveno radi poticanja dvojne namjene i obrambenih sposobnosti (RearmEU) — poduzeća	Svi RCR-ovi navedeni za specifične ciljeve i. ili iii.”
--	---	---	---

;

(b) u cilju politike 2. redak za specifični cilj v. zamjenjuje se sljedećim:

		RCO 30 – Duljina novih ili poboljšanih cijevi distribucijskih sustava javne vodoopskrbne mreže – km	RCR 41 – Stanovništvo povezano na poboljšanu javnu vodoopskrbnu mrežu – osobe
	„v. Promicanje sigurnog pristupa vodi, održivog upravljanja vodama, <i>uključujući integrirano upravljanje vodama, i otpornosti vodoopskrbe</i>	RCO 31 – Duljina novih ili poboljšanih cijevi za javnu mrežu za prikupljanje otpadnih voda – km	RCR 42 – Stanovništvo povezano barem na sekundarnu javnu mrežu za pročišćavanje otpadnih voda – osobe
		RCO 32 – Novi ili poboljšani kapacitet za pročišćavanje otpadnih voda – ekvivalent stanovništva	RCR 43 – Gubici vode u distribucijskim sustavima javne vodoopskrbne mreže – kubični metri godišnje”

;

(c) u cilju politike 2. dodaju se sljedeći redci:

	„xi. Promicanje pristupa priuštivom <i>i održivom</i> stanovanju	RCO 18 – Priuštivi <i>i održivi</i> stambeni objekti s poboljšanim energetske svojstvima – stambeni objekti RCO 65 – Kapacitet novih ili moderniziranih priuštivih, <i>održivih</i> i socijalnih stanova – osobe	RCR 26 – Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: priuštivi <i>i održivi</i> stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo) – MWh/godina RCR 29 – Procijenjene emisije stakleničkih plinova – tone ekvivalenta CO₂/godina RCR 67 Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih priuštivih, <i>održivih</i> i socijalnih stanova – korisnici/godina
--	---	--	---

	xii. Promicanje interkonekcijskih vodova i povezane infrastrukture za prijenos, <i>distribuciju, skladištenje i potporu, kao i zaštite kritične energetske infrastrukture</i> te uvođenja infrastrukture za punjenje	RCO 59 – Infrastruktura za alternativna goriva (točke za punjenje/napajanje) RCO 131 – Elektroenergetski vodovi za prijenos <i>ili distribuciju</i> i interkonekcijski vodovi – novoizgrađeni ili poboljšani <i>RCO 105 – Rješenja za pohranu električne energije”</i>	
--	---	---	--

;

(d) u cilju politike 3. dodaje se sljedeći redak:

	„iii. Razvoj otporne obrambene infrastrukture ■, <i>pri čemu se prednost daje obrambenoj infrastrukturi dvojne namjene, uključujući radi poticanja vojne mobilnosti u Uniji, kao i jačanje civilne pripravnosti;</i>	Svi RCO-ovi navedeni za specifične ciljeve i., ili ii. RCO 129 – Infrastruktura prilagođena zahtjevima u pogledu vojne mobilnosti <i>RCO 29 Kapacitet izgrađenih ili obnovljenih višenamjenskih skloništa (osobe)</i>	Svi RCR-ovi navedeni za specifične ciljeve i., ili ii.”
--	---	--	--

;

(e) u cilju politike 4. dodaje se sljedeći redak:

	„vii. Promicanje pristupa priuštivom <i>i održivom</i> stanovanju ■	RCO 18 – <i>Priuštivi i održivi</i> stambeni objekti s poboljšanim energetske svojstvima – stambeni objekti RCO 65 – Kapacitet novih ili moderniziranih socijalnih, priuštivih <i>i održivih</i> stanova – osobe ■	RCR 26 – Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: <i>priuštivi i održivi</i> stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo) – MWh/godina RCR 29 – Procijenjene emisije stakleničkih plinova – tone ekvivalenta CO ₂ /godina RCR 67 – Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih priuštivih, <i>održivih i</i> socijalnih stanova – korisnici/godina”
--	---	---	--

;

(f) u cilju politike 5. dodaje se sljedeći redak:

	„iii. Poticanje integriranog teritorijalnog razvoja na temelju pristupa priuštivom <i>i održivom</i> stanovanju ■ na svim vrstama područja	RCO 18 – <i>Priuštivi i održivi</i> stambeni objekti s poboljšanim energetske svojstvima – stambeni objekti RCO 65 – Kapacitet novih ili moderniziranih priuštivih, <i>održivih</i> i socijalnih stanova – osobe ■	RCR 26 – Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: <i>priuštivi i održivi</i> stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo) – MWh/godina RCR 29 – Procijenjene emisije stakleničkih plinova – tone ekvivalenta CO₂/godina RCR 67 – Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih priuštivih, <i>održivih</i> i socijalnih stanova – korisnici/godina”
--	---	--	--

Članak 2.
Izmjene Uredbe (EU) 2021/1056

Uredba (EU) 2021/1056 mijenja se kako slijedi:

1. članak 8. stavak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) *prvi podstavak* mijenja se kako slijedi:

i. *točka (f) zamjenjuje se sljedećim:*

„(f) ulaganja u pametnu i održivu lokalnu mobilnost, uključujući dekarbonizaciju lokalnog prometnog sektora i njegove infrastrukture, kao i uvođenje infrastrukture za punjenje;”;

ii. *točka (i) zamjenjuje se sljedećim:*

„(i) ulaganja u projekte sanacije i dekontaminacije industrijskih lokacija, voda, obnove zemljišta te uključujući, ako je potrebno, projekte zelene infrastrukture i prenamjene, uzimajući u obzir načelo „onečišćivač plaća”;”;

iii. dodaju se sljedeće točke:

„(p) promicanje pristupa priuštivom i održivom stanovanju ■ ;

(q) podupiranje sustava za skladištenje energije kada doprinose dekarbonizaciji regionalnih gospodarstava i integraciji energije iz obnovljivih izvora u mrežu.”;

(b) *drugi podstavak briše se;*

(c) četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„FPT može podupirati i produktivna ulaganja u poduzeća koja nisu MSP-ovi, zadržavajući pritom pažnju na MSP-ovima ■ . Takva su ulaganja prihvatljiva samo *ako su potrebna za provedbu teritorijalnog plana za pravednu tranziciju, ako je njihova potpora potrebna za otvaranje radnih mjesta na utvrđenom području i* ako ne dovode do premještanja kako je definirano u članku 2. točki 27. Uredbe (EU) 2021/1060. Za pružanje takve potpore nije potrebna revizija teritorijalnog plana za pravednu tranziciju ako bi ta revizija bila isključivo povezana s analizom nedostataka. *Kada je riječ o ulaganjima kojima se doprinosi ciljevima STEP-a iz članka 2. Uredbe (EU) 2024/795,* u postupak odabira u obzir se uzimaju naukovanje i radna mjesta, obrazovanje ili osposobljavanje za usvajanje novih vještina.”;

(d) dodaje se sljedeći podstavak:

„Za operacije kojima je dodijeljen pečat izvrsnosti kako je definiran u članku 2. točki 45. Uredbe (EU) 2021/1060 i za projekte koji izravno sudjeluju u važnom projektu od zajedničkog europskog interesa za koji je Komisija utvrdila da je spojiv s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a, uzevši u obzir Komunikaciju Komisije od 25. studenoga 2021. naslovljenu „Kriteriji za analizu jesu li državne potpore za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa spojive s unutarnjim tržištem”, upravljačko tijelo može odlučiti dodijeliti potporu iz FPT-a izravno, pod uvjetom da se takvim operacijama doprinosi specifičnom cilju kako je utvrđen u članku 2. ove Uredbe i provedbi teritorijalnih planova za pravednu tranziciju.”; ■

2. u članku 10. dodaju *se sljedeći stavci*:

„5. Ako su sredstva iz FPT-a programirana kao prioriteti u okviru programa koji uključuje i sredstva iz EFRR-a, **fonda ESF+** ili Kohezijskog fonda, uz procjenu za svaki program o ishodu preispitivanja u sredini programskog razdoblja koju treba podnijeti na temelju članka 18. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/1060, države članice **Komisiji** mogu ponovno podnijeti dopunsku procjenu te povezane zahtjeve za izmjene programa, uzimajući u obzir specifične ciljeve **i podupirane aktivnosti** uvedene Uredbom (EU) .../...⁺, **do 31. prosinca 2025.** Primjenjuju se rokovi utvrđeni u članku 24. Uredbe (EU) 2021/1060.

Za takav se program prema potrebi može odobriti dodatno jednokratno pretfinanciranje iz članka 7.a stavka 1. prvog podstavka Uredbe (EU) 2021/1058.

Ako se za takav program primjenjuje produljeni rok za prihvatljivost rashoda i opoziv odobrenih sredstava u skladu s člankom 7.a Uredbe (EU) 2021/1058, takvo se produljenje primjenjuje i na sredstva iz FPT-a.

⁺ SL: Molimo umetnuti broj ove Uredbe o izmjeni.

6. *Ako su sredstva FPT-a programirana u posebnom programu, države članice mogu utvrditi posebne prioritete za potporu ulaganjima kojima se doprinosi ciljevima STEP-a ili za promicanje pristupa priuštivom stanovanju, u skladu s člankom 8. stavkom 2. prvim podstavkom točkom (p) ove Uredbe.*

Ako se najmanje 10 % financijskih sredstava programa preraspodijeli na jedan ili više posebnih prioriteta iz prvog podstavka, Komisija 2026. godine isplaćuje 1,5 % ukupne potpore iz FPT-a programu kao izvanredno jednokratno pretfinanciranje. Osim toga, preraspodjele na posebne prioritete utvrđene za potporu ulaganjima kojima se doprinosi ciljevima STEP-a odobrene u izmjenama programa prije preispitivanja u sredini programskog razdoblja također se uračunavaju u prag od 10 %. Sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak iz članka 4. ne uzimaju se u obzir za izračun iznosa koji odgovara 10 % financijskih sredstava programskih sredstava.

Pretfinanciranje na koje država članica ima pravo i koje proizlazi iz izmjena programa na temelju preraspodjele na prioritete iz prvog podstavka ovog stavka računa se kao plaćanje izvršeno 2025. za potrebe izračuna iznosa koji će biti opozvani na temelju članka 105. Uredbe (EU) 2021/1060, pod uvjetom da je zahtjev za izmjenu programa podnesen Komisiji do 31. prosinca 2025.

Odstupajući od članka 63. stavka 2. i članka 105. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/1060, krajnji datum za prihvatljivost rashoda i opoziv odobrenih sredstava je 31. prosinca 2030. To se odstupanje primjenjuje samo ako su odobrene izmjene programa kojima se najmanje 10 % financijskih sredstava programa preraspodjeljuje na jedan ili više posebnih prioriteta kako je utvrđeno u drugom podstavku ovog stavka.

Za takve programe, ako je Uredbom (EU) 2021/1060 utvrđen krajnji datum za potrebe primjene zahtjeva u pogledu okvira uspješnosti, financijskog upravljanja, izvješćivanja i evaluacije, to se tumači kao upućivanje na isti datum u sljedećoj godini. Osim toga, odstupajući od članka 2. točke 29. Uredbe (EU) 2021/1060, za takve se programe konačna obračunska godina tumači kao razdoblje od 1. srpnja 2030. do 30. lipnja 2031.

Uz procjenu o ishodu preispitivanja u sredini programskog razdoblja za svaki program koju treba podnijeti na temelju članka 18. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/1060, države članice Komisiji mogu ponovno podnijeti dopunsku procjenu te povezane zahtjeve za izmjene programa, uzimajući u obzir aktivnosti koje se podupiru uvedene Uredbom (EU) .../...⁺, do 31. prosinca 2025. Primjenjuju se rokovi utvrđeni u članku 24. Uredbe (EU) 2021/1060.

* Uredba (EU) 2025/ ... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o ... (SL ...).”;

⁺ SL: Molimo u tekst umetnuti broj ove Uredbe o izmjeni te u odgovarajuću bilješku umetnuti broj, datum i upućivanje na SL za ovu Uredbu o izmjeni.

3. u članku 11. stavku 2. točke (h) i (i) *zamjenjuju se sljedećim:*

„(h) ako se potpora pruža produktivnim ulaganjima u poduzeća koja nisu MSP-ovi, okvirni popis operacija i poduzeća kojima se pruža potpora te obrazloženje potrebe za takvom potporom, uključujući, ako je potrebno u svrhu procjene državne potpore, s pomoću analize nedostataka kojom se dokazuje da bi očekivani gubitak radnih mjesta premašio očekivani broj stvorenih radnih mjesta kad ne bi bilo ulaganja;

(i) ako se potpora pruža ulaganjima radi smanjenja emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ, popis operacija kojima treba pružiti potporu i obrazloženje da te operacije doprinose tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu i vode prema smanjenju emisija stakleničkih plinova koje su niže od relevantnih referentnih vrijednosti koje su utvrđene za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica na temelju Direktive 2003/87/EZ te pod uvjetom da su te operacije potrebne za očuvanje znatnog broja radnih mjesta;”;

4. u članku 12. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Za pokazatelje ostvarenja osnovne su vrijednosti nula. Ključne etape utvrđene za 2024. i ciljne vrijednosti utvrđene za 2029. kumulativne su.”;

5. *u Prilogu II. tekst koji upućuje na članak 11. stavak 2. točku (h) zamjenjuje se sljedećim:*

„Ispuniti samo ako se potpora pruža produktivnim ulaganjima u poduzeća koja nisu MSP-ovi:

- okvirni popis operacija i poduzeća kojima se pruža potpora te za svako od njih obrazloženje potrebe za takvom potporom s pomoću, uključujući, ako je potrebno u svrhu procjene državne potpore, s pomoću analize nedostataka kojom se dokazuje da bi očekivani gubitak radnih mjesta premašio očekivani broj stvorenih radnih mjesta kad ne bi bilo ulaganja*

Ažuriranje ili ispunjavanje ovog odjeljka revizijom teritorijalnih planova za pravednu tranziciju, ovisno o odluci o pružanju takve potpore.”;

6. u Prilogu III. dodaje se sljedeći redak:

<i>RCO 18 – Priuštivi i održivi stambeni objekti s poboljšanim energetskeim svojstvima – stambeni objekti</i> <i>RCO 65 – Kapacitet novih ili moderniziranih priuštivih, održivih i socijalnih stanova – osobe</i>	<i>RCR 26 – Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: priuštivi i održivi stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo) – MWh/godina</i> <i>RCR 29 – Procijenjene emisije stakleničkih plinova – tone ekvivalenta CO₂/godina</i> <i>RCR 67 – Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih priuštivih, održivih i socijalnih stanova – korisnici/godina”</i>
---	--

Članak 3.
Ograničenja izmjena programa i prijenosa

Iznosi koji odgovaraju obvezama suspendiranim mjerama donesenima u kontekstu Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 i iznosi koji premašuju iznos fleksibilnosti koji odgovara specifičnim ciljevima koji podliježu negativnoj procjeni Komisije na temelju primjene horizontalnih uvjeta koji omogućuju provedbu na temelju članka 15. Uredbe (EU) 2021/1060 ne podliježu izmjeni programa ili prijenosu na temelju ove Uredbe.

Članak 4.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg **dana** od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednica

Predsjednik/Predsjednica

„Izjava Komisije o poštovanju vladavine prava prilikom donošenja Uredbe (EU) [2025/...]”¹

Komisija naglašava da je poštovanje vladavine prava i temeljnih prava od iznimne važnosti za Europsku uniju. Komisija razumije namjeru zakonodavaca da osiguraju zaštitu proračuna Unije svojim izmjenama prijedloga Komisije. Komisija je i dalje predana osiguravanju poštovanja vladavine prava u izvršavanju sredstava te će ocijeniti sve zahtjeve za izmjene programa u skladu s Uredbom o zajedničkim odredbama, Uredbom o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava i odredbama Uredbe o preispitivanju u sredini programskog razdoblja.”

¹ SL L ... [broj, datum, stranica, ELI]